

Conferentie NedKAD / OCDnet 9 oktober 2020
Transdiagnostisch behandelen
De dwangstoornis uitgelicht

Het NedKAD organiseert eenmaal per jaar een conferentie. Dit jaar is het een speciale dag. De focus ligt op transdiagnostisch behandelen én op dwangstoornissen.

Sinds enige tijd is er bij NedKAD een OCD-werkgroep actief. Deze werkgroep staat aan de basis [OCDnet.nl](https://www.oecdnet.nl), een website over dwangstoornissen die sinds juni 2020 online is. De website richt zich op professionals en op mensen die last hebben van dwangstoornissen en hun naasten. OCDnet.nl wordt deze dag officieel gelanceerd en het onderwerp keert terug in diverse lezingen en workshops. Ook het aanbod van de Angst Dwang en Fobie stichting staat op het programma. Mensen met dwangstoornissen en hun familieleden worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze dag.

Op het gebied van transdiagnostisch behandelen zijn diagnoseoverstijgende problemen zoals slaap en trauma, en behandelmethoden onderwerp in lezingen en workshops. Ook eHealth-behandelingen, die sinds de coronacrisis een vlucht nemen, komen aan bod.

Traditiegetrouw wordt er tijd ingeruimd voor presentaties van actueel (promotie)onderzoek en wetenschappelijke posters.

We eindigen dit jaar met een vrolijke noot: Pepijn Schoneveld!

Coronamaatregelen: keuze voor live en online deelname

We bieden u de keuze om live of online deel te nemen aan deze dag. U kunt dit in het inschrijfformulier aangeven.

Uitgaande van een stabiele situatie rond de coronamaatregelen bieden we de NedKAD/OCDnet-conferentie online én live aan. In verband met de anderhalvemetermaatregel van de overheid is het niet mogelijk om alle verwachte deelnemers in de zalen van het LUMC te ontvangen. Omdat we nu niet weten hoe de situatie oktober zal zijn, zullen we u op de hoogte houden van mogelijke veranderingen.

Programma

9.00 Ontvangst

9.30 **Opening** door Martijn Arns, voorzitter bestuur NedKAD en Ton van Balkom, voorzitter werkgroep OCDnet en bestuurslid van NedKAD. Tijdens de opening zal de website van OCDnet officieel gelanceerd worden.

9.45 Lezing: Belemmert slapeloosheid het verwerken en verlichten van emoties?

In de speurtocht naar hersenmechanismen van slapeloosheid bleek dat slechte slapers emoties 's nachts niet goed opruimen. De ontdekking lijkt van transdiagnostisch belang voor de vele slechte slapers onder de mensen met bijvoorbeeld depressie, angst of posttraumatische stress. 'Er een nachtje over slapen' helpt hen niet. Helaas is er tot nu toe te weinig aandacht voor de rol van slecht slapen. Met zijn team en ervaringsdeskundigen gaat Van Someren hier de komende jaren verandering in brengen. In de lezing komt CGt ter sprake. (*prof. dr. Eus Van Someren, Nederlands Herseninstituut, Vrije Universiteit en Amsterdam UMC*)

10.15 Lezing: Wat weten we over de hersenen bij angst en dwang? De afgelopen 30 jaar heeft het beeldvormend hersenonderzoek ons veel geleerd over de structuur en functie van de hersenen. Hierdoor weten we beter welke hersengebieden betrokken zijn bij emoties (zoals angst en somberheid) en denkprocessen (zoals nodig voor de bijsturing van gevoel en gedrag). Ook weten we veel over welke aspecten van de hersenen anders zijn bij mensen met angst- of dwangklachten, en welke invloed behandeling daar vervolgens op heeft. Deze nieuwe kennis is in eerste instantie nuttig geweest om psychiatrische ziekten beter te begrijpen, maar geeft ook de mogelijkheid na te denken over nieuwe behandelingen. Er worden hierbij links gelegd met CGt. Ik zal in mijn lezing wat illustraties geven van hoe het hersenonderzoek toch ook relevant is voor de klinische praktijk. (*Prof. dr. Odile van den Heuvel, psychiater en hoogleraar neuropsychiatrie Vrije Universiteit*)

Presentaties van actueel onderzoek

10.45 Het effect van het toevoegen van cannabidiol bij exposurebehandeling van patiënten met therapieresistente fobische angststoornissen. (*Caroline Kwee, Academische Angstcentrum Altrecht*). Resultaten worden gepresenteerd van een gerandomiseerde, placebo gecontroleerde klinische trial waarin CBD voorafgaand aan 8 sessies exposurebehandeling (CGt) werd toegediend aan patiënten met een ernstige fobische angststoornis. Wij onderzochten of deze augmentatiestap behandel-effecten zou kunnen versterken en/of versnellen.

11.05 Wat is de beste aanpak bij comorbiditeit van angst en depressie? (*Prof. dr Jan Spijker, Pro Persona*) Er is geen consensus over de beste aanpak van comorbiditeit van angst en depressie. Op basis van een literatuurreview van de behandelingen van angststoornissen en depressie en praktijkervaringen komt deze studie tot een behandeladvies, waarin sequentieel of tegelijk behandelen met cognitieve gedragstherapie (CGt) of transdiagnostisch behandelen worden overwogen.

11.25 Pauze (met postersessie)

Presentaties van actueel onderzoek (vervolg)

11:45 Vies is niet gevaarlijk Ontwikkeling van en onderzoek naar een computertraining voor kinderen en jongeren met een obsessieve compulsieve stoornis. (*Lidewij Wolters, Amsterdam UMC*) In deze presentatie vertellen we u over een online Cognitive Bias Modification (CBM) computertraining voor kinderen en jongeren met een dwangstoornis. De training kan thuis, zonder hulp van een therapeut, worden uitgevoerd. We hebben de training aangeboden in de wachttijd voor cognitieve gedragstherapie (CGT), en onderzochten of de training effect had (afname van dwangklachten), én of de training het effect van de daaropvolgende CGT zou kunnen versterken of versnellen. Vierenzeventig kinderen hebben meegedaan aan het onderzoek. We vonden dat de training effect had en dat dit effect behouden bleef tijdens de

CGT. We vonden niet dat de training het effect van CGT versnelde of versterkte. We zullen deze resultaten bespreken, evenals ideeën om de training verder te verbeteren.

12.05 Een netwerkbenadering van de comorbiditeit tussen OCD en depressie:

brugsymptomen en ‘Cognitieve Anxiety. *(Mathilde Huisman, Altrecht)*

Depressie is de meest voorkomende comorbide stoornis bij OCD. Door middel van netwerkanalyse kan de relatie tussen deze stoornissen op symptoomniveau worden onderzocht. We zoeken dan naar zogenaamde ‘brugsymptomen’ die een link voren tussen de stoornissen. In eerder onderzoek van McNally werden ‘lijdensdruk als gevolg van obsessies’ en ‘somberheid’ als belangrijke brugsymptomen geïdentificeerd, in ons onderzoek willen we dit resultaat repliceren. Naast de symptomen van OCD en depressie zelf kunnen er ook andere componenten in dat netwerk worden opgenomen, zoals ‘Cognitieve Anxiety Sensitivity’. In ons onderzoek richten wij ons op de brugsymptomen tussen OCD en depressie en onderzoeken we of Cognitieve Anxiety Sensitivity een rol speelt in de comorbiditeit tussen deze stoornissen.

12.25 Ben ik het of is het mijn depressie? Over jezelf zijn en zelf-ziekte-ambiguïteit.

(Sanneke de Haan, Tilburg University) Psychiatrische stoornissen zoals een depressie veranderen wat je voelt en denkt en doet. Dit maakt het soms moeilijk om een onderscheid te maken tussen je ‘eigen’ ervaringen en ervaringen die het gevolg zijn van de depressie. Dit kwalitatieve onderzoek gaat over deze 'zelf-ziekte ambiguïteit' bij mensen met (terugkerende) depressies: hoe gaan zij om met deze vragen, welke strategieën hebben ze hiervoor ontwikkeld, en welke rol spelen naasten (partners, familie, vrienden, hulpverleners) hierbij?

12.45 Lunchpauze met postersessie

13.45 Workshopronde 1 (deelnemers kunnen één workshop kiezen)

1 Workshop Dwang, een veelkoppig monster. *(drs. Menno Oosterhoff Kinderpsychiater, Accare)*

Dwang kan zich op vele manieren presenteren. Hoe zie je door de bomen het bos? Mogelijke indelingen worden besproken. Ook komt de vraag aan de orde of er ondanks alle verschillen toch een GGD is, een grootste gemeenschappelijke deler, een factor, die voor iedere dwangpatiënt herkenbaar is. Bij deze bespreking wordt ingegaan op de voorkeursbehandeling CGt.

2 Workshop Diagnostiek en behandeling van slaap binnen de psychiatrie *(Drs. Myrthe van Eerdt & Dr. Martijn Arns, Brainclinics)*

We brengen 30% van ons leven door in slapende toestand en slaap is een belangrijke component van ons algemeen functioneren. Wanneer psychische problemen ontstaan, heeft dit vaak ook een negatieve invloed op slaap. Bij veel van de DSM-5 classificaties zijn slaapproblemen dan ook onderdeel van de diagnostische criteria. Slaapproblemen kunnen echter vaak juist bepaalde psychische klachten veroorzaken, verergeren of in stand houden. In deze workshop zullen we daar verder op ingaan en ook concrete handvatten bieden voor het herkennen, behandelen (onder andere met CGt) en eventueel voorkomen van slaapproblemen in een psychiatrische setting.

3 Workshop E-health: de COVID-19 ervaring: eerste ervaringen van louter digitaal behandelen.

Annemarie Janssen, cognitief gedragstherapeutisch werker, Rianne Verbong, cognitief gedragstherapeutisch werker, Maarten Kaarsemaker, klinisch psycholoog, Centrum Angst- en Dwangstoornissen, VVGi.

In deze workshop willen laten zien hoe we onze klinisch cognitief gedragstherapeutische behandeling omgezet hebben naar louter digitaal behandelen. We begonnen met vitale therapieonderdelen digitaal aan te bieden, de CGt, exposure en psychotherapie, vrij snel voegden we meer op holding gerichte onderdelen toe zoals

gezamenlijk eten en vrije digitale momenten met de groep en ook PMT en creatieve therapie. Cliënten gaven aan deze elementen ook als zeer waardevol te ervaren.

Deze gedigitaliseerde klinische behandeling bleek echter niet voor alle cliënten werkzaam, er werden meer suïcidegedachten gerapporteerd en twee cliënten bleken meer concrete holding nodig te hebben bij het uitvoeren van hun exposure. Kort zullen we een cliënt beschrijven die niet voldoende aan de digitale vorm had en naderhand wel profiteerde van een klinische behandeling en een cliënt die toch veel beleefde aan de digitale vorm en ervan profiteerde. In de workshop willen we laten zien hoe wij e.a. uitvoerden, geven we tips hoe toch holding geboden kan worden met digitaal werken en kunnen we oefenen met exposure uitvoeren op afstand.

4 Workshop De behandeling van kinderen en jongeren met een dwangstoornis (*Senna Bommelijé, Margo van der Stelt, Marjolein Bus en Carina Sier, Landelijk team Levvel (voorheen De Bascule)*)

Cognitieve gedragstherapie (CGt) is de behandeling van eerste keuze voor de dwangstoornis. Bij het expertisecentrum DAT (Dwang, Angst, Tics) van Levvel (voorheen de Bascule) worden veel kinderen en jongeren met dwangklachten behandeld. Soms werkt de standaardbehandeling, maar helaas niet altijd. Dan proberen we andere manieren te vinden om de dwang te bedwingen, zoals een korte intensieve groepsbehandeling, een lange intensieve behandeling, of medicatie. De SPACE-methode kan zowel een aanvulling zijn op de CGt, maar ook een uitkomst bieden wanneer de jongere nog niet in behandeling wil, maar de ouders wel.

In deze workshop leggen we uit hoe deze behandelingen eruitzien, waarom ze werken en krijgt u de kans om onderdelen van de behandeling zelf te ervaren. Het belooft een interactieve workshop te worden met ruimte voor eigen casuïstiek en ervaringen uit de praktijk

14.45 Workshopronde 2

5. Workshop Inference Based Approach (IBA) versus Cognitieve gedragstherapie bij OCD (*dr. Henny Visser, Psychotherapeut, Marina de Wolfcentrum, GGZ Centraal*)

De Inference Based Approach (IBA) is een nieuwe psychologische behandeling voor mensen met dwangklachten. Er komt helemaal geen exposure aan te pas. De therapie spitst zich toe op de twijfel die mensen ervaren en leert hen twijfel op te lossen door te vertrouwen op wat je ziet, voelt, hoort, ruikt en proeft en op wat je van binnen waarneemt. Omdat dwang er met een goed verhaal voor zorgt dat het lijkt dat die waarneming geen zekerheid biedt, leert IBA mensen ook om opgewassen te raken tegen de overtuigingskracht van 'obsessieve verhalen'. In deze workshop krijgt u uitleg en een oefening waardoor duidelijk wordt hoe IBA werkt. Ook zal het gaan over het verschil met cognitieve gedragstherapie (CGT) en het onderzoek dat nu in Nederland wordt uitgevoerd naar de effectiviteit en het werkingsmechanisme van IBA en CGT.

6 Workshop Psychotrauma: een transdiagnostische risicofactor voor lichamelijke en psychische gezondheid (*Voorzitter: prof. dr. Ton van Balkom, hoogleraar psychiatrie VUMC en GGZ inGeest; sprekers: Hein van Marle (GGZ inGeest) en Kathleen Thomaes (Sinai Centrum)*)

Het doormaken van psychotrauma in de kindertijd voorspelt zowel een slechtere psychische als somatische gezondheid. Mensen met een psychotraumaverleden hebben een grotere kans op vele psychische aandoeningen als psychosen, stemmingsstoornissen, angststoornissen en somatische symptoomstoornissen en op somatische ziekten als diabetes mellitus, hypertensie, obesitas en onverklaarde pijnen. Bovendien is de levensverwachting van mensen met psychotrauma ongeveer 10 jaar korter dan voor niet getraumatiseerden. In deze workshop zal in korte lezingen in worden gegaan op deze verschijnselen en zullen enige verklaringsmodellen voor het grote scala aan gevolgen van psychotrauma worden gepresenteerd.

7. Workshop Wat doet de Angst Dwang en Fobie stichting? (*mr. Sander Pronk, directeur ADF stichting*) De ADF stichting ontplooit verschillende activiteiten om voorlichting en het delen van

ervaringskennis mogelijk te maken. In deze workshop komen aan bod: Voorlichting, vraagbaak, datingsite, lotgenotengroepen ADF, OCD café.

8. Workshop Emoties en eieren – de transdiagnostische Barlow-methode (*Machteld van der Sluijs, klinisch psycholoog; Nienke Koopmans, GZ-psycholoog, Altrecht*)

Op de poliklinieken in Utrecht Lunetten van Altrecht is er binnen het behandelaanbod een transdiagnostische groepsbehandeling, 2 x per week, 3 maanden. Deze groepsbehandeling is bedoeld voor cliënten met angst- en/of stemmingsstoornissen, juist ook wanneer eerdere (CGt-)behandelingen onvoldoende hebben geholpen.

We werken met het transdiagnostische “unified protocol” van Barlow. Dit is niet een hele nieuwe werkwijze, maar wel verfrissend, werkzaam en inspirerend voor zowel de cliënten als de behandelaren. In de workshop zullen wij onder andere middels rollenspelen laten zien hoe wij gebruikmaken van het transdiagnostische model in combinatie met individuele doelen en de groep.

15.45 Korte pauze

16.00 Plenaire afsluiting met **Posterprijsuitreiking en onderzoekspresentatie door de winnaar.**

16.15 Cabaret! Pepijn Schoneveld

17.00 Afsluiting

Praktische informatie

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij de FGzPt, de NVvP en VGct.

Plaats

Nog niet bepaald.

Kosten

- De conferentie is gratis toegankelijk voor medewerkers van aan NedKAD deelnemende instellingen en organisaties.
- Voor cliënten en familieleden die live deelnemen is het tarief € 15,-. Online deelname is voor cliënten en familieleden gratis.
- Voor overigen geldt een toegangsprijs van € 100,-

Meer informatie

www.nedkad.nl

Kristien Harmsen, 030-2959326

info@nedkad.nl

Inschrijven

<https://www.smink-registratie.nl/NedKAD/>

Inschrijvingen worden verwerkt door:

Organisatiebureau Smink & Co

Bellamystraat 6

3514 EL UTRECHT

030- 2981167

info@sminkenco.nl